

Ramazanı Divan Şiiri Metinlerinden Okumak

Hakan YEKBAŞ*

Özet

Ramazan ayının inanç, kültür ve gelenek anlamındaki zengin birikiminin, özellikle dil ve edebiyatımıza önemli yansımaları olmuştur. Öyle ki kültür ve edebiyatımızda Ramazan ayıyla ilgili olarak atasözleri, deyimler, maniler, ilahiler ve hatta fıkralar ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti döneminde bu zengin birikim, kendine mahsus bir Ramazan kültürü ve medeniyeti oluşturmuştur.

Bu kültürün edebiyatımıza yansımalarından biri de divan şiirinde “*Ramazaniye*” olarak bilinen nazım türü olmuştur. Genellikle manzum olarak ve kaside biçiminde yazılan Ramazaniyelerde; Ramazanın gelişi, fazileti, oruç, camiler, Ramazan sofuları, tiryakiler, mahyalar, kandiller, iftar ve sahur sofraları, kadir gecesi gibi birçok konu işlenmiştir. Bir anlamda Osmanlı toplumunun Ramazan ayındaki her türlü faaliyeti ve bu aya ait uygulamaları beyitler vasıtasıyla dile getirilmiştir. Bu bakımdan Ramazan, oruç ve bu çerçevede içinde ele alınacak her konu ve temayı işleyen Ramazaniyelerdeki bu unsurların tespiti, divan şairinin gözüyle Osmanlı toplumundaki Ramazan algısını göstermesi bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı kültürü, Ramazan, divan şiiri, Ramazaniye.

Reading The Ramadan From The Diwan Poetry

Hakan YEKBAŞ

Abstract

The month of Ramadan's belief, cultural and traditional rich accumulation have a reflection especially on our language and literature. Thus, in our culture and literature, proverbs, idioms, hymns about Ramadan month and even anecdotes came on the scene. This rich accumulation formed an unique culture of Ramadan and civilization in the Ottoman Empire period.

This culture's one of the reflections on our literature is known as a Ramazaniye that is a type of verse. Generally, at Ramazaniye that was written in verse and kasida, coming of Ramadan, virtue, fast, mosques, ridge tiles, kerosene lamps, table of breaking fast and taken meal, the night of power were penetrated. Namely, Ottoman societies' every kind of activity and practice at Ramadan were expressed by means of couplets. In this respect, Ramadan, fast and every kind of topic and theme are penetrated at Ramazaniye and these elements' fix is important according to divan poet. Because it shows the perception of Ramadan at Ottoman society.

Key Words: Ottoman culture, Ramadan, divan poetry, Ramazaniye.

---

* Yard. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü - SİVAS